

Á SOSIALISTISKU LEIÐINI

Ongatið sum í dag hafa mótsöðumenn verið so harðmæltir, men heldur ongatið áður hefur sosialismaun átt so sterkar rotur í fólkinum, og á fyrsta sinni stíur sosialistur í landlína fremsta síjónarþalli.

Mótsöðuflokkarnir eru rættuliga harðmæltir. Tað er týðuligt, at teir eru ræðsluslignir og óttast teirra politisku framtíðarlagnu. Ikki so lógid, tá ein hugsar um fólkaflakkin, sum varð stovnaður við tí endamáli at knasa sosialismuna — fyrst sum vinnuflokkur í 1936, tá sosialistaflokkurin tók seg fram í stórum, og seinri sum fólkaflakkur, tá kapitalistaflokkarnir einki formáðu sær móti sosialistum.

Nú í 1959 er hesin flokkur minnaður við meira enn helmingi og hevur mist alla ávirkn at leiðslu samfelagsins. Mótegis er sosialistaflokkurin vorðin størsti á tingi, og fyrstimaður flokksins er vorðin lógmaður. Hetta er mótsöðumonnum harður kostur at svolgja. Hart má tað kennast teimum at vita, at nú verða høvuðstáttir í tí stevnu, ið teir kalt og kyniskt og við miklum peningaoffrum hava barst imóti, miðvist framdir og settir í verk.

Sjálvur hava teir roynt seg í landsins stýri; men har fingur teir einki avrikað; heldur gekk alt aftur á hondina. Tey freagstu skipini vórðu seld út av landinum, steðgur kom í havna- og vegabyggingina, sosiallógávan lá á láni, arbeiðsloysi stórt enn nakrantíð áður, kreppa omaná kreppu, verkfall omaná verkfall, so slíkt var lagið.

Nú er vend komin í — henda vendin, ið teir óttast so mikið. Vinna verður nú skapað fyrri allar hendur við stórtingari endurnýggjan av skipaflotanum, gomul, sjúk og onnur treingjandi vera at fáa stórt tryggleika enn nakrantíð áður, samferðslan — bæði á landi og sjógv — verður útbygd og nútímansgjord, stórti og víðari vinnurettindi verða tryggjað okkara fiskimonnum í Grønlandi, húsaabyggingin fer stórti og rúmari mogleikar, ja, stutt sagt á øllum okjum samfelagsins er eithvort í umbúna ella longu vorðið verunleiki.

Á sosialistisku leiðini eru nógvir meinbogar. Mótsöðuflokkarnir vilja leggja enn fleiri; men sosialismuni forða teir ikki at sigra. Hon er rættvisi, hon er fólksins.

Hóttaðu við deyðanum.

Fyri 80 árum síðani hóttaðu arbeiðsgevarar við at lock-outa 160.000 arbeiðarar í Svøríki. Arbeiðararnir svardu við at leggja arbeiðið frá sær — 300.000 í tali. Ikki var stuttligt í tí tíðini at vera arbeiðaraleiðari. Her eru smá brot úr brøvum, ið arbeiðaraleiðarin Herman Lindquist fekk sendandi undir verkfallinum. Í einum teirra verður sagt:

»..... og heldur tú ikki tíni lyfti um, at vit aftaná verkfallið fáa betri lön, verður tú skotin niður sum ein hundur, og hús tíni verða sprongd í luftina.»

Vit hesu seinri siga eitt sindur meira frá hesum verkfalli; men her er so brot úr einum øðrum brævi, ið sami maður fekk sendandi:

»Harra Lindquist! Eg hoyri míni smáu børn rópa. Tey hava ikki fingið mat í 2 dagar. Eg vanti, hit minna doyri skjótt. Eg sigi tær: Ger roknskap tín upp, tú devilski tyrannur. Eg eri gamal byrsumaður, og tá eg skjóti, raki eg altíð. Eg havi einki at liva av, og tí kann eg líka so væl doyggja..... men tú fyrst.»

Um berghol.

Síðan Hákon Djurhuus fór úr landsstýrinum, og javnaðarflokkurin á øðrum sinni reisti málið, hevur fólkaflakkurin fingið sannan forkærleika fyrri bergholinum í Norðoyum.

Tað var Richard Jacobsen, sum á fyrsta sinni legði fram uppskot um berg hol gjøgnum Borðoyanna og brúgv um Hvannasund. Aftaná at Richard hevði verið í landsstýrinum og fingið málið á dagsskrá, skúgvaði Hákon uppskotið hjá Richardi eitt nummar aftur á skránni og lampaði eitt uppskot frá sær sjálvum inn ímillum; men hetta fara vit lættliga um.

Viðtikið var at taka málið til nærri kanningar; men hvat gjordi Hákon landsstýrismáður?

Púrt einki! Hvorki so ella so! Hann visti ikki málinum so fregan ans, at tað kom til nakra sum helst kanning.

Nú kemur Hákon dardandi við einum uppskoti, men hetta kemur aftaná

AT hann sjálvur læt málið steinsovna, meðan hann var landsstýrismáður, AT javnaðarflokkurin hevði reist málið á øðrum sinni,

AT landsstýrið hevur fingið samtykt í fíggarjarnvæðini, at farast skal undir projekteringsarbeiðið.

AT meðan fólkaflakksmenn sótu á landsstýrinum, samtyktu teir at avtaka lonjavningargrunnin og harvið alla minstlön og forskotsrindan, men at somu menn, nú teir eru farnir úr landsstýrinum seta uppskot um at dýrðarviðgera minstlönina — bluff, ha?

AT kendur amerikanskur málkannari sigur, at enskt og kinesiskt eru lættast at læra av øllum málum.

AT í London eru bakararnir farnir at baka breyð í ymskum litum. Tey skulu gera borðreiðingina hugnaligari og — matligari.

AT heimsins elsta telefon framvegis verður úr brúkt. Hon er í ráðhúsinum í Boston í USA, og varð uppsett 16 ár eftir Graham Bell hevði uppfundið telefonina.

AT tað í enska málinum eru 750.000 orð — m. a. eru bara fyrri litum umleið 500 orð.

AT heimsins størsti lastvognur er gjordur í Fraklandi. Við 60 tonsnum av góðsi vegar hann í alt 100 tons og er 12,5 m. langur.

AT manningin, ið fór til Ameríku við Kolumbus, fekk 580 kr. í lön fyrri alla ferðina.

AT krokodillur og hvalir eru tey djór, ið líva longest.

Lonskerjan. Aftaná at tað er eydnast javnaðarlandsstýrinum at tryggja fiskimonnum fritíðarlön, gomlum og treingjandi rættvisan stuðul við fólkapensjón, avlamsrentu og øðrum sosialum góðum,

er 14. sept. farin í herna máti landstýrinum, tí tað — sambært galdandi lönarreglum — vil ajourføra læraralönirnar. Samstundis skuldsæta teir landstýrið fyrri at vilja taka frá teim lægst løntu, hvat sjálvandi einki hevur við veruleikan at gera. Tvørturímóti — og okkum kunnugt eru oddamenn tjóðveldisins teir einastu her á landi, ið nakrantíð — og við sáttmála — hava skert lönirnar hjá teimum lægst løntu. Hetta hendi tá ferðina, tá teir skerdu minstlönina úr 800 niður í 650 kr. um mánaðin.

Afturhaldspolitikkurin heldur ikki. Javnaðarpolitikkurin sigir altíð, sjálvst um sosialistisku uppskotini verða feld eina, tveir og fleiri ferðir. Sjálvt Dagblaðið áðanar hetta, tá tað skrivur:

»Javnaðarflokkurin hevur ikki gingið á odda fyrri nakrari sosialismu, sum ikki aðrir flokkar í Føroyum fremja fyrr ella seinna.»

DEKANI SEJNIR ERU TEIR OFTA

TAÐ ER VERULEIKI:

AT longu 10 mánaðir eftir at javnaðarlandsstýrið varð skipað, er fíggarligt grundarlag fingið til vegar fyrri eini stórtingarni endurnýggjan av skipaflotanum og skjótari útbygging av vegum og havnum. Fólkapensjónin og avlamstryggingin eru settar í verk. Uppskot eru lögð fram ella í umbúna um botan av allari teirri sosialtúlggávu, húsalöngnum, berghol bæði í Suðuroy og Norðoyum, nýtt strandfíarskip o. fl. Umframt stórliga viðkøð fiski-rættindi eru 6 nýggjar havnir vunnar í Grønlandi.

Mangt og hvat

Í hesum døgum letur grønlendski handilin túsdáttals lönarscðlar eftirkanna. Tíðindi siga, at onkur ténastumaður við handilin hevur latið børn undir 14 ár arbeiða uppá fisk. Hetta er bannað eftir danskari lóg. Tað sigst, at bornini hava arbeiði 12 timar um dagin fyrri 65 oyru um tínan.

Millíonerar. Sambært seinastu uppperð eru 1.631 miljónerar í Svøríki. Ögnaruppperðin sigur annars, at 120 eiga yvir 5 milj. kr., 353 millum 3 og 5 milj., 1.158 millum 1 og 2 milj., 1.133 millum 750 tús. og 1 milj. Yvir 500.000 eiga 3.182, yvir 400.000 eiga 2.987, yvir 300.000 eiga 6.022, yvir 250.000 eiga 5.630 og yvir 200.000 eiga 10.052.

Heimsins hægsta torn verður nú bygt í Moskvu. Tað verður hægri enn Eiffeltornið í Paris og 50 m hægri enn Empire State Building í New York. 400 m uppi verður vertshús í 3 hæddum. Tað verður at taka 80 sek. at koma heilt upp í hetta torn.

Menkar. Katolikkamunkarnir eru framvegis í hópatali — einir 200.000. Ordánin eru -stovningarar í klombrum: jesuittar (1540) 30.100, franciskanarar (1209) 24.900, salesinarar (1841) 16.910, kapuzinarar (1525) 14.200, benediktinarar (529) 10.500, redemptoristar (1732) 7.580, dominikanarar (1215) 8.540 og cistercinarar (1098) 5.020. Harafturat koma nunnurnar, einastaðni millum ½ og 1 milj. í tali.

A einum concilium, ið hildið varð í Maccon í árinum 585 helt ein av hjástöddu bispunum, at ein hvorki kundt og ei heldur átti at nevna konufólk fyrri men niskju. Uppskotið fail.

Danskt blað hevur roknað út, at um ein víkingur setti eitt l-oyra í ríkisbank

an 1. juli 940 til 4½ pst. rentu og lat tað standa til 31. des. 1957, so var 1. oyrað vorðið til 370.012.397.602.698.844 kr. og 8 oyru. Varð hesin peningur byttur millum allar íbúgvar heimsins í deg, vildi: hvør fingið 150 milj. kr. í part.

Konir menn siga, at sum fastar út-reiðslur hjá einari danskari meðalfamilju, má ein í dag rokna:

Húsaleiga	60 kr.
Hiti	35 -
Skattur	63 -
Ljós og gas	28 -
Fakfelagsgjald	34 -
Sjúkrakassi	22 -
Vikublað, tíðarrit	9 -
Keyp av fjarsýni	100 -
Til tekn. skúla	32 -
Banklån o. a.	50 -

Í festum útreiðslum verður hetta so-statt 443 kr. um mánaðin.

Hin krimsjúki: Læknarnir siga, at konjak ikki kann lekja krimsjúku, men tað kunnu læknarnir heldur ikki.

5 spurningar.

1. Hvat eitur kenda bankagotan í New York?
2. Hvat av verðinshovunum er størst?
3. Hvat land nýtir mynteindina escudo?
4. Hvussu eitur uttanríkisráðharri USA's?
5. Hvor uppfann dynamitið? (Svar aðrastaðni).

Læknin: Ná, hvussu gongur tað? Gravarin: Illa. Sigið mær, er tygum hildin uppat sum lækni?

— Hava tygum ongar stórti naglar enn hesar?

— Hetta eru ikki naglar, hetta er bláseymur.

— Men hava tit so ongan stórti bláseym?

— Nei, tá verður tað naglar.

Maðurin við konuna: Hvussu kanst tú krevja, at eg skal læra av mínum feil um, eg sum ongatið fái loyvi at gera nakrar.

Teir báðir høvdu búið í einum gisti-húsi fleiri dagar og høvdu drukkið rættu luga illa. Rokningin, teir fingur, var so stór, at hon var skrivað uppá fleiri ork. Tá teir hugdu at næsta arki, stóð ovast: transport. Tá letur í øðrum:

— Ja, har sært tú, vit skuldu havt borið kuffertini sjálvir.

Svar uppá 5 spurningar: 1) Wall Street. 2) Havið Kyrra. 3) Portugal. 4) Christian Herter. 5) Sviin Alfred Nobel.

A, sum Hanus er vorðin gloymiskur. Í gjár lænti eg ein 10 krónu seðil frá honum. Í dag kom hann og bar mær hann aftur.

Hvi hevur tú handa tráðstubbann um fingurin?

— Konan knýtti hann, fyrri at eg skuldi minnst til at koyra eitt bræv hjá henni í postkassan.

— Hevur tú latið tað?

— Nei, hon gloymdi at geva mær tað.

Lastvognskoyring
við vippu
Telefon 2346
Leivur Johannesen

ÆBLER DIREKTE
TIL PRIVATE
Lyndekøled - derfor vitaminholdige
Forslagn vor æblebrødsruce (fl. 277)
Trappegaardens Æblehaver,
Kolding